

захисту прав людини та приведення законодавства України до Європейських та універсальних стандартів у цій сфері необхідно внести зміни до Конституції України. Можливими є два шляхи: перший — прийняття відповідного закону, який визначив би, який саме вид притулку може надавати Президент України, або ж скасування цього конституційного повноваження взагалі.

Список використаної літератури:

1. Нелегали у таборі для біженців на Волині голодують через погані умови утримання [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://zaxid.net/nelegali_u_tabori_dlya_bizhentsiv_na_volini_goloduyut_cherez_pogani_umovi_utrimannya_n1348125 (дата звернення: 20.04.2018).
2. Баршова А. Висновок щодо Закону України «Про порядок надання притулку в Україні іноземцям та особам без громадянства», представленого Раді Європи на експертизу / А. Баршова. — Страсбург, 2003/ — 12 с.
3. Коментарі Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців щодо проекту Закону України про порядок надання притулку в Україні іноземцям та особам без громадянства. — Женева: Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців, 2003. — 5 с.

КІСЛОВСЬКИЙ АНДРІЙ ВЯЧЕСЛАВОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри конституційного права

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ СТАТУТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД МІСТ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ

Надзвичайно важливим при розробці проектів статутів територіальних громад є приділити увагу кожній складовій частині цих документів. Це є важливим елементом правотворчості. Слід зазначити, що українські вчені стверджують: «правила правотворчої техніки можна розділити на три види:

- 1) правила, які стосуються змісту та структури нормативного акта...;
- 2) правила та прийоми викладу норм права (мова нормативних актів);
- 3) правила, які стосуються зовнішнього оформлення нормативних актів [1, с. 215].

Відповідно, з точки зору цих тез будуть аналізуватись питання у межах правил, які стосуються змісту та структури нормативного акту. Правила цієї групи характеризуються дослідниками так:

- «нормативно-правовий акт повинен мати достатньо визначений предмет регулювання і бути розрахованим на упорядкування однорід-

них суспільних відносин. Він має вирішувати всі питання, пов'язані з регулюванням цих відносин, таким чином, не повинно бути прогалин у законодавстві;

- нормативний акт за можливості не повинен містити виноски, винятки і т.ін. Вирішенню цих проблем сприяє певна структура нормативного акта, спрямована на побудову логічно послідовного викладу акта. Структура правового документа — це його внутрішня будова;

- будь який правовий документ містить, як правило, три частини: вступну, основну та заключну. Так, великі за розміром нормативні акти можуть складатися із загальної та особливої, вступної та постановляючої частин, преамбули, значення термінів і понять та змістовної частини» [1, с. 215].

При проектуванні структури статутів територіальних громад міст доцільно насамперед враховувати:

- належність статутів територіальних громад до числа кодифікованих нормативно-правових актів;

- важливість статуту для територіальної громади кожного міста, що з точки зору моделювання його структури означає необхідність зробити її максимально зрозумілою для пересічних членів територіальної громади міста.

Належність статутів територіальних громад, у тому числі територіальних громад міст, до числа кодифікованих нормативно-правових актів означає, що навряд чи можливо обмежитись структуруванням нормативного масиву статутів лише «розбивкою» на статті. Необхідно виокремлювати щонайменше розділи, у разі необхідності — також і підрозділи. З іншого боку, впровадження більш складної структури статутів територіальних громад міст, ніж триада «розділ — підрозділ — стаття», може утруднити ознайомлення з текстом цього нормативно-правового акту.

При цьому важливо зауважити, що для полегшення ознайомлення пересічних членів територіальної громади з текстом статуту територіальної громади міста, слід обов'язково надати не тільки номер, але й найменування кожному з елементів у ланцюжку «розділ — підрозділ — стаття». Особливо це стосується статей, адже наразі значна кількість статутів територіальних громад міст містять лише номери статей, але не їхні назви (Статут територіальної громади міста Хмельницького [2], Статут територіальної громади міста Черкаси [], інші). Позитивним прикладом може бути Статут територіальної громади міста Одеси [4].

Важливим елементом Статуту кожної територіальної громади міста є Преамбула. Традиційна відсутність у положень Преамбули нормативного характеру надає можливість викласти у ній ті історичні, культурні та інші особливості, які притаманні відповідному місту та враховуються при нормативно-правовій регламентації місцевого самоврядування у ньому.

Нарешті, важливою частиною статутів територіальних громад міст можуть стати додатки. З цієї точки зору своєрідним взірцем може слугувати Статут територіальної громади міста Харкова [5]. У якості додатків до нього долучені Положення «Про загальні збори громадян за місцем проживання в місті Харкові», Положення «Про місцеві ініціативи в місті Харкові», Положення «Про громадські слухання в місті Харкові». Варто зауважити, що кожне з цих Положень також містить додатки, є доволі ґрунтовним та не потребує подальшої конкретизації у рішеннях Харківської міської ради.

Не тільки Харківська міська рада, але й низка інших міських рад затвердили своїми рішеннями положення з такими самими або з аналогічними назвами. Але здебільшого вони існують як окремі нормативно-правові акти, не як невід'ємна частина статуту територіальної громади відповідного міста. Тобто, членом територіальної громади треба по-перше, знати про наявність таких актів, та по-друге, відшукати їхню актуальну версію.

А включення положень про різні форми місцевої демократії в якості додатків до статутів територіальних громад міст по-перше, підвищує якість статуту територіальної громади як кодифікованого акту, та по-друге, полегшує ознайомлення членів територіальної громади з тими формами безпосередньої демократії, до яких вони можуть вдаватися при реалізації свого конституційного права на участь в управлінні місцевими справами.

Список використаної літератури:

1. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. — К.: Баїге, 2016. — 392 с.
2. Статут територіальної громади міста Хмельницького. URL: <http://www.khmelnytsky.com/index.php> (дата звернення: 12.04.2018).
3. Статут територіальної громади міста Черкаси. URL: http://chmr.gov.ua/_upload/Statut_2014.pdf (дата звернення: 12.04.2018).
4. Статут територіальної громади міста Одеси. URL: <http://omr.gov.ua/ua/acts/council/36244/> (дата звернення: 12.04.2018).
5. Статут територіальної громади міста Харкова. URL: <http://www.city.kharkov.ua/uk/dokumentyi/ustav-territorialnoj-gromadyi.html> (дата звернення: 12.04.2018).
6. Мішина Н.В. Конституційна регламентація місцевого самоврядування в Україні: сучасність та перспективи. *Публічне право*. 2015. № 3. С. 67-72.